

мають право особи, які виявили себе у області науки чи техніки, пов'язані з астронавтикою, широковідомі у ній своїми заслугами. Діяльність Академії здійснюється в рамках чотирьох секцій: фундаментальні, інженерні, природні та суспільні науки [3].

Міжнародний інститут космічного права (МІКП) – був створений у 1960 році. МІКП став першою неурядовою організацією, у якій обговорювались правові, політичні та соціальні проблеми, пов'язані з освоєнням космічного простору. В перелік основних завдань МІКП входять: заохочення співробітництва в розробці проблем космічного права, встановлення взаємодії міжнародних і національних організацій в області правового регулювання освоєння космосу, проведення наукових досліджень і скликання конференцій і колоквиумів по зазначених проблемах, публікація їхніх матеріалів. Керівним органом Інституту є Рада директорів, до складу якої, входять Президент, два віце-президента, секретар, скарбник та дванадцять інших члени, що обираються раз у 3 роки загальними зборами Інституту [4].

Важливими напрямками багатостороннього наукового співробітництва на неурядовому рівні стали, у першу чергу, космічний зв'язок і метеорологія, космічна медицина, біологія та інші. В останні роки дедалі більшого значення набуває вивчення наслідків космічної діяльності для навколишнього середовища Землі.

Література

1. Статут комітету з питань вивчення космічного простору (КОСПАР) Міжнародної ради наукових спілок. Боротьба СРСР за мирне використання космосу: Т. 2. – М.: Політична література, 1985. – С. 217-224.
2. Статут міжнародної астронавтичної федерації. Боротьба СРСР за мирне використання космосу: Т. 2. – М.: Політична література, 1985. – С. 224-235.
3. Статут міжнародної академії астронавтики. Боротьба СРСР за мирне використання космосу: Т. 2. – М.: Політична література, 1985. – С. 238-244.
4. Колосов Ю. М. Міжнародне космічне право: підручник / Ю. М. Колосов, Р. П. Жуков. – М.: Міжнародні відносини, 1999. – С. 159-164.

Коссе Д. Д., к.ю.н., доцент,
ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана» м. Київ, Україна

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРАВОВОГО РЕЖИМУ В ОКРЕМИХ ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЛІТАКОБУДУВАННЯ)

Економіка України знаходиться в кризовому становищі, яке викликане не тільки антитерористичною операцією на сході України, але й глобальними змінами в міжнародному праві, забезпеченні його виконання,

кризовими економічними процесами, в більшості країн світу, які пов'язані із девальваціями валют, падінням цін на енергоресурси, бойовими діями в різних країнах світу тощо.

Саме тому ще більш глибоко постають питання щодо місця України в міжнародному розподілу праці та переваг ведення господарської діяльності на території України, особливостями напрямків економічного розвитку України в сучасних умовах конкуренції на ринках капіталу, виробництва, зменшення впливу щодо міграційних процесів та переселення працівників із України, питання освіти та професійної освіти.

У цьому сенсі держава може визначати стратегію економічного розвитку, аналізувати конкурентні переваги кожної галузі економіки, окремої території щодо визначення конкретних соціально-економічних завдань розвитку. Матеріально-технічні та фінансові ресурси держави дають змогу стимулювати розвиток економічних процесів, встановлювати визначені правила, запрошувати та створювати належні умови щодо інвестування, захисту права власності на інвестиції, визначати судові та інші гарантії та забезпечення.

При цьому слід розуміти, що Україні необхідно розвивати виробництво на своїй території, в незалежності чи будуть це іноземні чи внутрішні інвестиції в країні. У зв'язку з цим все більше постає питань щодо забезпечення спеціального правового режиму здійснення господарської діяльності на відповідних територіях або в окремих галузях економіки, на яких держава визначає пріоритети.

Так, державою визначено пріоритетність, наприклад, розвитку авіабудування в Україні. Так, на період з 1 січня 2013 р. до 1 січня 2017 р. запроваджується державна фінансова підтримка збуту авіаційної техніки вітчизняного виробництва через механізм здешевлення кредитів шляхом часткової компенсації ставки за кредитами комерційних банків, залученими суб'єктами господарювання у національній валюті для закупівлі такої техніки¹. Але реальність застосування цієї програми викликає питання, тому що, по суті, кількість покупців обмежена, в принципі, як і продавців, та й фінансова система з 2013 року дещо змінилася в Україні.

Іншим напрямком стимулювання розвитку в галузі авіабудування є створення відповідного кластера. Багато країн цілеспрямовано стимулюють розвиток кластерів. У рамках проведеної ними кластерної політики головним питанням є підвищення їх конкурентоспроможності. Розвиток кластерів стимулює підвищення продуктивності, формування нових компаній, створення робочих місць, сприяє зростанню інноваційного потенціалу, освіти в цій сфері.

1 Див. :Про розвиток літакобудівної промисловості : Закон України від 12.07.2001, № 2660-III // Офіц. вісн. України. – 2001. – № 32. – Ст. 1456

Але відповідно до умов Світової організації торгівлі пряме субсидування авіабудування державою заборонне, але дозволяються до використання механізми підтримки територіальних систем²; зміна моделі галузі в бік відмови від вертикальної інтеграції до вибудовування тісних коопераційних зв'язків між фінальними виробниками і постачальниками різних рівнів; підвищення ефективності регіонального розміщення потужностей галузі. Тим більше, що як мінімум у двох регіонах України, існують базові підприємства, розвинена інфраструктура, система освіти та професійної підготовки кадрів, величезні наукові університети в цій сфері.

Іншими механізмами спеціального правового режиму можуть стати, наприклад, захист національного товаровиробника із використанням постачальників комплектуючих виключно із України із необхідністю відкриття виробництва на території України, наприклад, при закупці авіаційних шин для шасі літаків, яких не виробляють на території України.

Але при цьому важливо мати на увазі, що зазначена галузь економіки є виключною компетенцією держави. По суті, держава взяла на себе зобов'язання за виробництво літаків та визначення переліку найменувань літаків, визначення вартості літаків, оцінку ризиків цього бізнесу, забезпечення розвитку інфраструктури (наукову діяльність, випробувальну базу, підготовка спеціалістів тощо). При цьому до керівництва та управління такими підприємствами фактично не можливо залучити визначених спеціалістів із іноземних провідних компаній, спеціалістів в маркетингу тощо.

У цьому випадку, вкрай необхідна стратегія і концепція розвитку авіабудування, створення особливостей залучення інвестицій у цю галузь без втрачання державою права власності та частини права управління, розвиток наукоємних розробок та будівництва виробництва комплектуючих до літаків.

Після визначення економічного обґрунтування та необхідних механізмів розвитку цієї галузі економіки в Україні, юристи створять необхідну правову форму за для забезпечення розвитку цієї галузі. По суті повинен створюватися особливий режим найбільшого сприяння в межах України або визначеної території, який може забезпечувати розвиток авіабудівної галузі, визначати та забезпечувати її розвиток протягом 10-20 років. Елементами цього режиму повинні стати:

— забезпечення можливості реалізації спеціального статусу окремих

² Генеральна угода про торгівлю послугами між країнами СОТ // Офіційний вісник України від 12.11.2010 р., № 84, стор. 482, стаття 2989; Угода про заснування Світової організації торгівлі (із приєднанням для України від 16.05.2008 року) // Офіційний вісник України, офіційне видання, від 05.07.2010, 2010 р., № 48, / № 33, 2010, ст. 970; № 84, 2010, ст. 298 /, стор. 226, стаття 1601, код акту 51720/2010

суб'єктів, на яких буде розповсюджуватися правовий режим, зміст їх правосуб'єктності, виникнення, зміни та припинення такого статусу, та відповідальність за зловживання та порушення тими можливостями, які надає статус;

— забезпечення процесуальних можливостей захисту суб'єкта господарювання від держави, та відповідальності держави у разі порушення заздалегідь встановлених прав суб'єкта господарювання.

— визначення суті та відповідних обов'язкових умов існування режиму найбільшого сприяння в економіці, забезпечення однакового розуміння цих норм та однакового застосування.

— визначення юридичної відповідальності за ефективне виконання встановлених економістами КРІ показників щодо реалізації визначених правових режимів в економіці країни.

Така близька та сумісна робота економістів та юристів задля встановлення та існування ефективних правових режимів в економіці, зможе забезпечити ефективний розвиток України в подальшому у визначені Україні місця в системі глобального розподілу праці.

Саме за допомогою комплексного вирішення, комплексного підходу, як до концепції економічного розвитку країни, стратегії розвитку визначених галузей економіки або територій так і до правової форми, законодавчого оформлення, та визначення ефективної юридичної практики застосування цієї стратегії можна визначити та направити розвиток економіки України.

Для такого комплексного підходу до вирішення може бути застосована конструкція – спеціального правового режиму, яка повинна включати в себе, елементи не тільки, і навіть не стільки внутрішнього законодавства, а й ще гармонізуватися та не мати протиріч із нормами Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом³, нормами Угоди про заснування Світової організації торгівлі (із приєднанням для України від 16.05.2008 року)⁴.

Література

1. Ківа Д. Треба підтримувати й захищати свого виробника, як це роблять інші країни світу [Електронний ресурс] / Д. Ківа. – Режим доступу: <http://www.ukurier.gov.ua/uk/articles/dmitro-kiva-treba-pidtrimuvati-j-zahishati-svogo-v/p/>.

2. Про затвердження Державної програми розвитку внутрішнього виробництва: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2011 № 1130 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 86. – Ст. 3139.

³ Див: Офіційний вісник України, офіційне видання від 26.09.2014, 2014 р., № 75, том 1, стор. 83, стаття 2125

⁴ Див: Офіційний вісник України, офіційне видання, від 05.07.2010, 2010 р., № 48, / № 33, 2010, ст. 970; № 84, 2010, ст. 298 /, стор. 226, стаття 1601, код акту 51720/2010